

NORMALIZACE

OD

SRPNA 1968

DO

SAMETOVÉ REVOLUCE 17.11.1989

NORMALIZACE

Železná opona se zase uzavírá.
A s ní i hranice.

NORMALIZACE

Sbohem Londýne!

NORMALIZACE

Alexandr Dubček je odstraněn z čela vlády.
Je vystřídán Gustavem Husákem.

NORMALIZACE

Studenti Jan Palach a Jan Zajíc se upálili,
aby „probudili národ z letargie“.

[video](#)

NORMALIZACE

- čistky v komunistické straně
(kádrování z hlediska postoje
k událostem v roce 1968)
- každý musí prokázat věrnost sovětskému režimu
- propouštění ze zaměstnání

NORMALIZACE

- Proč mohl určitý člověk v období normalizace vykonávat své povolání, a jiný ne?
- Jak je možné, že vysokoškolsky vzdělaní lidé, profesoři, vědci, novináři, umělci, končí na dlouhá léta v kotelnách nebo před výkladními skříněmi se stěrkou v ruce?

NORMALIZACE

... v novinách jsem uveřejnil článek, ve kterém jsem Jana Palacha označil za hrdinu. ... musel jsem z redakce odejít ...

V 70. letech jsem pracoval jako projektant. Týden před mým povýšením se stala hrozná událost. Můj bratr emigroval do Západního Německa. To byl konec. Práce projektanta mi sice zůstala, ale má dcera nedostala doporučení na vysokou školu .

NORMALIZACE

V šedesátých letech jsme s kamarády založili kapelu. Vypadali jsme jako typické „máničky“, jak se tehdy říkalo. Džíny, dlouhé vlasy, anglické texty. Soudruhům vadila naše muzika, oblečení, angličtina atd.

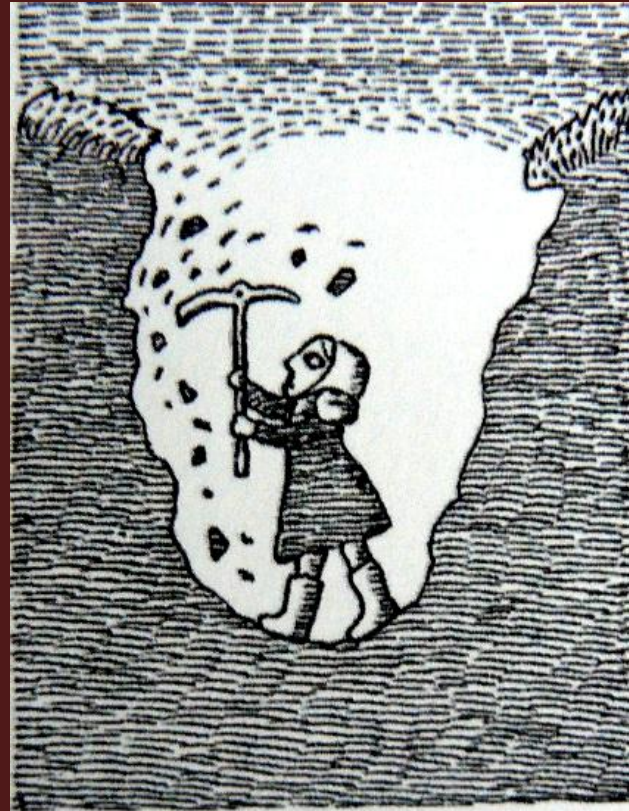
NORMALIZACE

Bylo vůbec možné
s komunisty nespolupracovat
a zachovat si vlastní čest?

NORMALIZACE

Lékař.

Profesor.

NORMALIZACE

A. Moji rodiče byli dlouholetými členy KSČ. Věřili, že jako komunisté pracují pro blaho lidí. Chtěli, aby se všichni lidé měli dobře, aby všichni měli práci a aby si uměli pomáhat. Otec říkal, že jednou nebudeme potřebovat peníze, protože si každý člověk vezme to, co potřebuje. Byli poctiví a nikdy nikomu neublížili. Někteří soudruzi dokázali vytěžit z členství v KSC pěkné výhody (získávali funkce, protlačili své děti na dobré školy, jezdili do zahraničí, odkud si přiváželi u nás nedostatkové zboží, atd.), ale naši ne. Otec říkal, že je komunistou kvůli lidem, a ne kvůli výhodám. Ve škole jsem se nic o zločinech komunismu nedozvěděl. Učili mě, že na Západě je bída a hlad a že tam nezaměstnaní dělníci spí pod mostem. U nás žádní nezaměstnaní nebyli, všichni měli co jíst a žili si relativně dobře. Také jsem se bál Američanů, protože Američané chtěli válku, zatímco Sovětský svaz hájil světový mír. O disidentech jsem věděl jen z novin, byli to pro mě lidé, kteří chtěli, aby zase dělníci žebrali o práci. Přál jsem si být jako můj otec – slušný a poctivý člověk – proto jsem se stal komunistou. Dnes již vím, co komunisté všechno natropili, ale přesto jsem u nich zůstal. Chápejte – jsem jako můj otec, věřím, že přestože lidé zklamali, myšlenka je správná.

B.

V roce 1985 mi byla nabídnuta možnost dělat vedoucího ekonomického úseku našeho podniku. Ale byl v tom háček, na vedoucím místě mohl pracovat pouze člen komunistické strany, a to já v té době nebyl. Byl jsem sice komunistickým kandidátem, ale pro samotný vstup do strany jsem neměl důvod. Nakonec jsem ovšem do strany vstoupil. A proč ne? Dělali to tak všichni.

Rozumějte: nestal jsem se komunistou z přesvědčení, byl jsem u komunistů, a to byl rozdíl. Přesvědčeným komunistou, který věřil těm nesmyslům, byl málokdo. Být u komunistů znamenalo chodit na schůze, tleskat projevům funkcionářů, chodit do prvomájového průvodu a při významných výročích dávat do oken rudé praporky. A samozřejmě je při volbách volit – to koneckonců dělali i ti, co členy nebyli. Jinak komunisté od člověka nic nechtěli.

Udělali mě vedoucí, a dokonce mi bylo umožněno vyjet na Západ. Po návratu jsem napsal do novin článek, ve kterém jsem chválil naši ekonomiku ve srovnání s tou kapitalistickou, a bylo vyhráno. Stal jsem se ředitelem v našem podniku. Díky tomu jsem získal kontakty s našimi zahraničními partnery, které se mi později hodily. Po roce 1989 jsem rychle ze strany vystoupil a dnes jsem úspěšným podnikatelem. Že jsem byl u komunistů? No a co. Pokud vím, nikomu jsem neublížil. Kolik takových jako já bylo ?

NORMALIZACE

C.

Po vysoké škole jsem začal vědecky pracovat a připravoval jsem se na získání vědecké hodnosti. Několikrát jsem členství ve straně odmítl. Jenže - dokončení vědecké aspirantury bylo vázáno na členství v KSČ. Vzpomněl jsem si na léta dřiny, kdy jsem se musel po nocích učit na zkoušky. Chtěl jsem ve svém oboru něco dokázat. Proto jsem nakonec neodolal a do strany jsem vstoupil. Nevím, zda bych dnes jednal jinak. Mohl jsem normálně pokračovat ve své Vědecké práci. Členem KSČ dnes již samozřejmě nejsem, ale nálepka – bývalý komunista – mi už zůstala. Nemám ale potřebu nic zatajovat, jako to dělají jiní. Když se mě někdo zeptá, odpovím, že jsem v KSČ byl. Samozřejmě mě mrzí, když zaslechnu od mladších kolegů svou přezdívku: „ten starej komanč“.

D.

Můj spolužák byl na střední škole vždycky oblíbený. Holky na něj letěly a profesoři s ním jednali jako rovný s rovným. Ovládal skvěle základy marxismu-leninismu, měl samé jedničky a byl předsedou naší svazácké organizace. Také jeho rodiče na tom nebyli špatně: otec byl zedník a nosil domů hodně peněz z melouchů. Matka - řeznice si tykala s kdejakým soudruhem a schovávala jim pod pultem to nejlepší maso. Oba byli komunisté. Za městem si postavili velký dům, a spolužák každý den zval své přátele ke sledování videa nebo ke hraní her na tehdejším špičkovém počítači Sinclair dovezeném ze Západního Německa. Pokud vím, nikdo jiný v našem městečku ani počítač ani video nevladl. Já jsem byl ve srovnání s ním nula. Můj otec kdysi odmítl u nich v podniku podepsat rezoluci, která odsuzovala Chartu 77. To byl velký prohřešek. Samozřejmě jsem to měl v posudku i já a nemohl jsem tedy počítat s perspektivní budoucností. Dost na tom, že mě nevyloučili ze školy. Ve čtvrtém ročníku za mnou přišel výše zmíněný spolužák a požádal mě, abych se zúčastnil soutěže O zemi, kde zítra již znamená včera. Jednalo se o akci, při níž soutěžící prokazovali své znalosti o našem velkém vzoru a bratru – Sovětském svazu. Spolužák se měl soutěže jako předseda SSM zúčastnit rovněž, ale jelikož si potřeboval vystát frontu na motocykl značky Simson, nehodlal tím marnit svůj drahocenný čas. Odmítl jsem. Spolužák byl rozezlen. Na schůzi SSM mě obvinil, že jsem se nechtěl zúčastnit z politických důvodů a připomněl čin mého otce. Nikdo se mě nezastal. Byl jsem vyloučen ze SSM a „bylo vymalováno“. Bylo mi jasné, že nemám v životě šanci. Byl jsem rád, že jsem sehnal práci v blízkém JZD jako závozník. Několikrát jsem byl pozván na STB, kde mě přemlouvali, abych jim podepsal spolupráci. Vždy jsem odmítl. Kariéra mého spolužáka však zdárně pokračovala. Vystudoval vysokou školu a vstoupil do KSČ. Později se stal právníkem na krajském národním výboru. Po roce 1989 ze Strany vystoupil, koupil si na náměstí pěkný dům (penězi pomohli samozřejmě rodiče) a dnes vlastní prosperující advokátní kancelář. K jeho Klientům patří i náš starosta. Na jeho „soudruhování“ se dnes už dávno zapomnělo. Mě však po revoluci čekalo ještě jedno překvapení. Mé jméno se objevilo v seznamech agentů STB. Samozřejmě se o tom dozvěděli lidé v našem městě a začali mi předhazovat, že jsem byl udavač. Těžko dnes někomu dokážu, že to není pravda.

NORMALIZACE

- Je obnovena cenzura
- Telefony jsou znovu odposlouchávány, dopisy tajně otevírány a lidé sledováni.

NORMALIZACE

Zakázané knihy jsou tajně překládány, opisovány a šířeny v podobě **samizdatu**.

NORMALIZACE

Bigbeatové kapely nemůžou vystupovat bez povolení.
Jednání s cenzurou je velká věda.
Všude se hledají skryté významy.

Např., odkud na obrázku fouká vítr.
Zda ze Západního Německa
nebo ze Sovětského svazu.

NORMALIZACE

Disidenti zakládají Chartu 77.
Někteří jdou kvůli tomu do vězení.
Jiným je vyhrožováno, jsou mučeni,
zbaveni občanství ... Některé odvezou na západní
hranici a tam je prostě vyhodí ven z republiky.

NORMALIZACE

Pražský výběr, Vlasta Třešňák a Plastici mají šlus
a nesmí hrát.

Zpívá Helenka a Vašek. Marta nesmí.

NORMALIZACE

Americký prezident
Ronald Reagan přijel
do Západního Berlína

a řekl:

„Zbořte tuto zeď!“

červen 1987

[video](#)

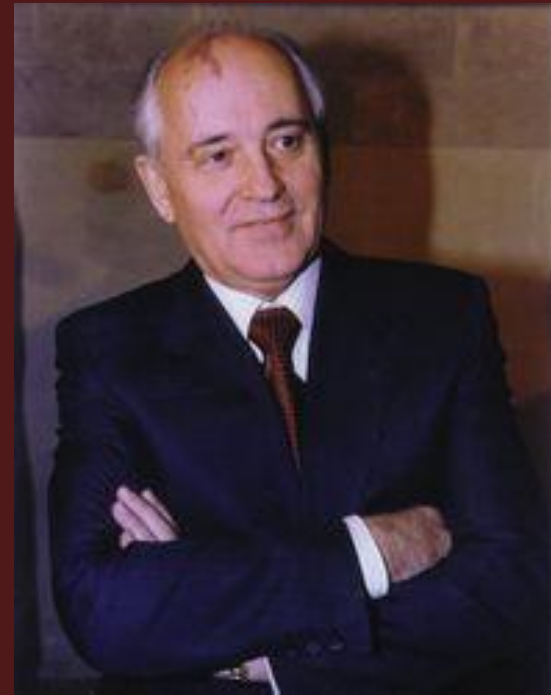

NORMALIZACE

V polovině 80. let Michail Gorbačov uznal „strnulost“ sovětského systému a nutnost jeho změny.

Představil novou politiku perestrojky (přestavby) a glasnosti (otevřenosti).

Tyto myšlenky se rozšířily po celé východní Evropě a měly vliv na kolaps komunistického systému.

PÁD BERLÍNSKÉ ZDI

ZEĎ PADLA

9. listopadu 1989

ROZPAD SOVĚTSKÉHO BLOKU

Jedna země za druhou se osvobozovala:
Polsko, Maďarsko, východní Německo,
Československo, Rumunsko, Bulharsko, ...

SAMETOVÁ REVOLUCE

17. listopad 1989

Policie a studenti se střetnou
na Národní třídě.

Demonstrace na Václaváku.

Milion lidí na Letné.

Zvoní klíčema.

Občanské fórum a Havel.

Celá země se probouzí.

[video](#)

KONEC STUDENÉ VÁLKY

Východní a Západní Německo se sjednotily
(1990)

Litva, Lotyšsko a Estonsko vyhlásily
nezávislost a Sovětský svaz se rozpadl (1991).

Skončila studená válka.